

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1.1 เพื่อศึกษาผลการยกระดับคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อำเภอนครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3

1.2 เพื่อศึกษา ปัญหาในการยกระดับคุณภาพทางการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อำเภอนครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีขอบเขต ดังต่อไปนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 87 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในอำเภอ นครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำนวน 30 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล คือ

1.2.1 ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 30 คน

1.2.2 ครูวิชาการ จำนวน 30 คน

1.2.3 ครูผู้สอน จำนวน 30 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

2.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อำเภอ นครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3

2.1.1 ปัจจัยการบริหาร ประกอบด้วย

1) สัดส่วนครูที่มีวุฒิปริญญาตรีภายในโรงเรียนในปีการศึกษา 2552

2) ผลรวมของระยะการฝึกอบรมที่มีผู้บริหารโรงเรียนได้รับ

3) จำนวนครุภัณฑ์และอุปกรณ์การเรียนการสอนของโรงเรียน

2.1.2 กระบวนการบริหาร ประกอบด้วย

- 1) จำนวนครั้งต่อปีการศึกษาที่โรงเรียนได้รับการนิเทศจากภายนอก
- 2) จำนวนครั้งต่อปีการศึกษาที่ผู้บริหารโรงเรียนได้ดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน
- 3) จำนวนครั้งต่อปีการศึกษาที่โรงเรียนจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน

2.1.3 ปัจจัยการเรียนการสอน ประกอบด้วย

- 1) การที่ครูสามารถนำความรู้ที่ได้จากภายในและภายนอกไปใช้ประโยชน์
- 2) ความเพียงพอของอุปกรณ์การเรียนการสอน ของกลุ่มประสบการณ์

ต่าง ๆ

- 3) ความรู้ความเข้าใจของครูเกี่ยวกับหลักสูตรและวิชาชีพครู
- 4) การอุทิศตนของครูที่วัดจากระดับพฤติกรรมในการปฏิบัติหน้าที่
- 5) การที่นักเรียนใช้ภาษาไทยกลางพูดที่บ้าน
- 6) การที่นักเรียนมีผู้ให้คำแนะนำที่บ้านเกี่ยวกับการทำการบ้าน

2.1.4 กระบวนการเรียนการสอน ประกอบด้วย

- 1) สมรรถภาพในการแก้ปัญหาของครูเกี่ยวกับการเรียนการสอน
- 2) ความถี่ของกิจกรรมที่ครูติดตามผลการเรียนของนักเรียน

2.1.5 คุณภาพผลผลิตทางการศึกษา ประกอบด้วย

- 1) ค่าเฉลี่ยของคะแนนรวมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของแต่ละโรงเรียน
- 2) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 3) ดัชนีคุณภาพของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2 การยกระดับคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย

2.2.1 กิจกรรมการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ขนาดเล็ก

2.2.3 ความสำเร็จของการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก

2.3 ปัญหาของการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการยกระดับคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียน

ประถมศึกษาขนาดเล็ก อำเภอนครไทย สำนักงานเขตพื้นที่พิษณุโลกเขต 3

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

สภาพการยกระดับคุณภาพทางการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษานานาชาติ อำเภอ นครไทย สำนักงานเขตการศึกษาพื้นที่พิษณุโลก เขต 3 ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครู วิชาการ และครูผู้สอน จำนวน 30 โรงเรียน ดังนี้

1. ปัจจัยการบริหาร

1.1 วุฒิการศึกษาของครูในโรงเรียน พบว่า วุฒิการศึกษาของครูในโรงเรียน ประถมศึกษานานาชาติ อำเภอ นครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดย ภาพรวม ผู้บริหารมีวุฒิการศึกษาปริญญาโท จำนวน 19 คน และรองลงมาปริญญาตรี จำนวน 11 คน ครูผู้สอน โดยภาพรวมมีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 123 คน รองลงมา ต่ำกว่าปริญญา ตรี และปริญญาโท จำนวน 4 คน และ จำนวน 2 คน ตามลำดับ

1.2 จำนวนครั้งที่ผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูผู้สอน เข้ารับการฝึกอบรมและพัฒนาตนเอง พบว่า ผู้บริหาร ครูวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษานานาชาติ อำเภอ นครไทย สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ในปีการศึกษา 2551 ผู้บริหารโรงเรียนส่วนมากมีการอบรม และพัฒนา ระหว่าง 5 – 10 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 73.33 และรองลงมา มากกว่า 10 ครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 26.67 ครูวิชาการส่วนมากมีการอบรมพัฒนาตนเอง ระหว่าง 5 – 10 ครั้ง และ ต่ำกว่า 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 46.67 และมากกว่า 10 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.67 ครูผู้สอนส่วนมากมีการ อบรมพัฒนาตนเอง ต่ำกว่า 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมา ระหว่าง 5 – 10 ครั้ง คิดเป็น ร้อยละ 33.33 และมากกว่า 10 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.67 ตามลำดับ ส่วนในปีการศึกษา 2552 ผู้บริหารโรงเรียนส่วนมากมีการอบรมพัฒนาระหว่าง 5 – 10 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 60.00 และ มากกว่า 10 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 40.00 ตามลำดับ ครูวิชาการส่วนมากมีการอบรมและพัฒนา ตนเอง ระหว่าง 5 – 10 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 50.00 และ ต่ำกว่า 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 36.67 มากกว่า 10 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 13.33 ตามลำดับ ครูผู้สอนส่วนมากมีการอบรมและพัฒนา ตนเอง ต่ำกว่า 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 50.00 และ ระหว่าง 5 – 10 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 40.00 และมากกว่า 10 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 10.00 ตามลำดับ

1.3 ความเพียงพอของ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์การเรียนการสอน พบว่า โรงเรียนประถมศึกษานานาชาติ อำเภอ นครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มีความเพียงพอของสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์การเรียนการสอน ในปีการศึกษา 2551 ส่วนมากยังมีไม่เพียงพอ จำนวน 28 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 93.33 และมีเพียงพอ

จำนวน 2 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ในปีการศึกษา 2552 ส่วนมากก็ยังมีไม่เพียงพอ
จำนวน 26 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 86.67 และมีเพียงพอ จำนวน 4 โรงเรียน คิดเป็น
ร้อยละ 13.33

2. กระบวนการบริหาร

2.1 จำนวนครั้งที่บุคลากรภายนอกมานิเทศโรงเรียนใน 1 ปีการศึกษา พบว่า
โรงเรียนประถมขนาดเล็ก อำเภอนครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ได้รับการ
นิเทศจากบุคลากรภายนอก ในปีการศึกษา 2551 ส่วนมากได้รับการนิเทศ จำนวน 2 ครั้ง
คิดเป็นร้อยละ 80.00 และรองลงมา ได้รับการนิเทศ จำนวน 3 ครั้ง และ 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ
13.33 และ 6.67 ตามลำดับ และในปีการศึกษา 2552 ส่วนมากได้รับการนิเทศ 2 ครั้ง
คิดเป็นร้อยละ 73.33 และรองลงมา ได้รับการนิเทศ 3 ครั้ง และ 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.00
และ 6.67 ตามลำดับ

2.2 จำนวนครั้งที่ผู้บริหารโรงเรียนนิเทศการสอนของครูภายในโรงเรียนใน
1 ปีการศึกษา พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนประถมขนาดเล็ก อำเภอนครไทย สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ในปีการศึกษา 2551 ส่วนมากทำการนิเทศการสอน 5 ครั้ง
คิดเป็นร้อยละ 30.00 และรองลงมา ทำการนิเทศการสอน 4 ครั้ง 6 ครั้ง 3 ครั้ง และ 2 ครั้ง
คิดเป็นร้อยละ 30.00 , 16.67 , และ 6.67 ตามลำดับ และในปีการศึกษา 2552 ส่วนมากทำการ
นิเทศการสอน 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 46.67 และรองลงมา ทำการนิเทศการสอน 6 ครั้ง 4 ครั้ง
3 ครั้ง และ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 23.67 , 16.67 , 6.67 , 3.33 ตามลำดับ

2.3. โรงเรียนจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนใน 1 ปี พบว่า โรงเรียนประถมขนาดเล็ก
อำเภอนครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน
ในปีการศึกษา 2551 จำนวน 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 53.33 จำนวน 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 33.33
จำนวน 2 ครั้ง และ 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.67 ตามลำดับ และในปีการศึกษา 2552
จำนวน 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 50.00 จำนวน 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 33.33 จำนวน 5 ครั้ง
คิดเป็นร้อยละ 10.00 จำนวน 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.67 ตามลำดับ

3. ปัจจัยการเรียนการสอน

3.1 การที่ครูนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน พบว่า
โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อำเภอนครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3
ปีการศึกษา 2551 ครูนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน ใช้มาก จำนวน

23 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 76.67 และใช้น้อย จำนวน 7 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 23.33 ตามลำดับ และในปีการศึกษา 2552 ครูนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียน การสอน ใช้มาก จำนวน 26 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 86.67 และใช้น้อย จำนวน 4 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 13.33 ตามลำดับ

3.2 ครูมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อำเภอ นครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ในปีการศึกษา 2551 ครูมีความรู้ เกี่ยวกับหลักสูตร โดยนำหลักสูตรของผู้อื่นมาดัดแปลง คิดเป็นร้อยละ 76.67 สร้างหลักสูตรได้ เอง คิดเป็นร้อยละ 16.67 และนำหลักสูตรของผู้อื่นมาใช้ คิดเป็นร้อยละ 6.67 และในปีการศึกษา 2552 ครูมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร โดยนำหลักสูตรของผู้อื่นมาดัดแปลง คิดเป็นร้อยละ 83.33 และสร้างหลักสูตรได้เอง คิดเป็นร้อยละ 16.67 ตามลำดับ

3.3 ครูมีความรู้เกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพครู พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อำเภอ นครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ในปีการศึกษา 2551 ครูมีความ ประพฤติและปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู คิดเป็นร้อยละ 83.33 มีความประพฤติ และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู และเป็นแบบอย่างให้กับผู้อื่นได้ คิดเป็นร้อยละ 10.00 และมีความประพฤติและปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูโดยมีผู้ชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 6.67 ตามลำดับ และในปีการศึกษา 2552 ครูในโรงเรียนประถมขนาดเล็กมีความประพฤติและปฏิบัติ ตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู คิดเป็นร้อยละ 80.00 มีความประพฤติและปฏิบัติตามจรรยาบรรณ วิชาชีพครู และเป็นแบบอย่างให้กับผู้อื่นได้ คิดเป็นร้อยละ 16.67 และมีความประพฤติและปฏิบัติ ตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูโดยมีผู้ชี้แนะ คิดเป็นร้อยละ 3.33 ตามลำดับ

3.4 ครูอุทิศตนเต็มที่เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน พบว่า โรงเรียนประถมศึกษา ขนาดเล็ก อำเภอ นครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ในปีการศึกษา 2551 ครูอุทิศตนเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน ร้อยละ 85.51 – 98.50 คิดเป็นร้อยละ 53.33 ครูอุทิศ ตนเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน ร้อยละ 98.51 – 100.00 คิดเป็นร้อยละ 26.67 และครูอุทิศ ตนเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน ร้อยละ 60.00 – 85.50 คิดเป็นร้อยละ 20.00 ตามลำดับ และปีการศึกษา 2552

ครูอุทิศตนเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน ร้อยละ 85.51 – 98.50 คิดเป็นร้อยละ 60.00 ครูอุทิศ ตนเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน ร้อยละ 98.51 – 100.00 คิดเป็นร้อยละ 26.67 และครูอุทิศ ตนเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน ร้อยละ 60.00 – 85.50 คิดเป็นร้อยละ 13.33 ตามลำดับ

4. กระบวนการเรียนการสอน

4.1 ครูสามารถแก้ปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้ พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อำเภอนครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ในปีการศึกษา 2551 ครูมีความสามารถแก้ปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้ เกือบทุกปัญหา คิดเป็นร้อยละ 60.00 แก้ได้ทุกปัญหา และแก้ปัญหาได้บ้างเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 33.33 และร้อยละ 6.67 ตามลำดับ และในปีการศึกษา 2552 ครูมีความสามารถแก้ปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้ ทุกปัญหา คิดเป็นร้อยละ 50.00 แก้ได้เกือบทุกปัญหา คิดเป็นร้อยละ 46.67 และแก้ปัญหาได้บ้างเล็กน้อย คิดเป็นร้อยละ 3.33 ตามลำดับ

4.2 ครูติดตามผลการเรียนของนักเรียน พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อำเภอนครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ในปีการศึกษา 2551 ครูติดตามผลการเรียนของนักเรียน เกือบทุกครั้งที่พบ คิดเป็นร้อยละ 43.33 ทุกครั้งที่พบ คิดเป็นร้อยละ 26.67 สัปดาห์ละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 13.33 ตามลำดับ ในปีการศึกษา 2552 ครูติดตามผลการเรียนของนักเรียน เกือบทุกครั้งที่พบ คิดเป็นร้อยละ 50.00 ทุกครั้งที่พบ คิดเป็นร้อยละ 33.33 สัปดาห์ละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 10.00 และ เดือนละ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.67 ตามลำดับ

5. คุณภาพผลผลิตทางการศึกษา

5.1 คะแนนรวมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อำเภอนครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียนอยู่ในระดับปานกลาง (60 – 69) คิดเป็นร้อยละ 53.33 อยู่ในระดับดี (70 – 79) คิดเป็นร้อยละ 36.67 อยู่ในระดับดีมาก (80- 100) คิดเป็นร้อยละ 6.67 และอยู่ในระดับพอใช้ (50- 59) คิดเป็นร้อยละ 3.33 ตามลำดับ ในปีการศึกษา 2552 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของโรงเรียน อยู่ในระดับ ดี (70 – 79) คิดเป็นร้อยละ 46.67 อยู่ในระดับปานกลาง (60 – 69) คิดเป็นร้อยละ 40.00 อยู่ในระดับพอใช้ (50- 59) คิดเป็นร้อยละ 10.00 และอยู่ในระดับดีมาก (80- 100) คิดเป็นร้อยละ 3.33 ตามลำดับ

6. กิจกรรมการยกระดับคุณภาพการศึกษา พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อำเภอนครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 กิจกรรมการยกระดับคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษา 2551 และในปีการศึกษา 2552 กิจกรรมที่ให้ความสำคัญมากที่สุด คือ สอนซ่อมเสริม ศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล วิเคราะห์ปัญหา กิจกรรมรักการอ่าน ยกกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาษาไทยวันละคำ อบรมพัฒนาบุคลากร ฯ ตามลำดับ

7. ความสำเร็จของการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อำเภอนครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ปีการศึกษา 2551 โรงเรียนมีความสำเร็จของการยกระดับคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับ น้อย (ร้อยละ 51.00 – 60.00) คิดเป็นร้อยละ 66.67 ระดับปานกลาง (ร้อยละ 61.00 – 70.00) คิดเป็นร้อยละ 26.67 ระดับมากที่สุด (ร้อยละ 81.0 – 100.00) และระดับมาก (ร้อยละ 71.00 – 80.00) คิดเป็นร้อยละ 3.33 ตามลำดับ และในปีการศึกษา 2552 มีความสำเร็จของการยกระดับคุณภาพการศึกษา ในระดับน้อย (ร้อยละ 51.00 – 60.00) คิดเป็นร้อยละ 60.00 ระดับปานกลาง (ร้อยละ 61.00 – 70.00) คิดเป็นร้อยละ 30.00 ระดับมาก (ร้อยละ 71.00 – 80.00) คิดเป็นร้อยละ 6.67 และระดับมากที่สุด (ร้อยละ 81.00 – 100) คิดเป็นร้อยละ 3.33 ตามลำดับ

8. ปัญหาของการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อำเภอนครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ในปีการศึกษา 2551 และปีการศึกษา 2552 โรงเรียนพบปัญหาในการยกระดับคุณภาพการศึกษามากที่สุด คือ ครูไม่ครบชั้น ขาดงบประมาณ ขาดสื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ อาคารสถานที่ไม่เหมาะสม กิจกรรมมาก ครูมีภาระงานมาก ครูไม่มีความถนัดในวิชาที่สอน การบริหารไม่มีคุณภาพ นักเรียนขาดโอกาสในการเรียนรู้เสริม เช่น เรียนพิเศษ ผู้ปกครองนักเรียนไม่มีเวลาดูแลบุตร นักเรียนใช้เวลาว่างช่วยผู้ปกครองหาเงิน ตามลำดับ

อภิปรายผล

จากการยกระดับคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อำเภอนครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่า ปีการศึกษา 2551 และ 2552 มีคุณภาพการศึกษาใกล้เคียงกัน และสมควรอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการยกระดับคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2551- 2552 ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อำเภอนครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่า คุณภาพผลผลิตทางการศึกษาอยู่ในระดับดี (70 – 79) คิดเป็นร้อยละ 46.67 และความสำเร็จของการยกระดับคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับน้อย คิดเป็นร้อยละ 60.00 ซึ่งตอบสนองจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ตัวแปรที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษา คือ 1. ปัจจัยการบริหาร ซึ่งประกอบด้วยวุฒิการศึกษาของครูในโรงเรียน การฝึกอบรมและพัฒนาตนเองของครู และความเพียงพอของสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์

การเรียนการสอน จากการศึกษพบว่า ส่วนใหญ่ผู้บริหารมีวุฒิการศึกษาปริญญาโท และครุมีวุฒิปริญญาตรี ผู้บริหาร ครูวิชาการ ครูผู้สอนได้รับการฝึกอบรมพัฒนาตนเองมากขึ้น และสื่อวัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์การเรียนการสอนยังมีไม่เพียงพอ แต่ความไม่เพียงพอลดน้อยลงจากร้อยละ 93.33 เป็นร้อยละ 86.67 ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ(2545 หน้า 30 – 46) ที่ว่าสร้างบุคลากรทั้งสถานศึกษาให้เป็นผู้รู้เข้าใจ และสามารถปฏิบัติงานตามระบบคุณภาพได้ เพราะคุณภาพการศึกษาเป็นเรื่องของทุกคนที่อยู่ในกระบวนการจัดการ บุคลากรทุกคนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญจึงจำเป็นต้องอบรมให้ความรู้ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541: 3-4) กล่าวว่า กระบวนการที่นำการศึกษาเข้าสู่คุณภาพ ประกอบด้วย การพัฒนาปัจจัยทางการศึกษาต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา และการสนับสนุนปัจจัยที่ส่งเสริมการจัดการศึกษาสถานศึกษา Sergiovanni และ Moore (1989) สรุปว่า ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการและการจูงใจที่จะให้ผู้ตามประพฤติปฏิบัติตาม เพื่อส่งเสริมเป้าหมาย ๆ คือ พัฒนาคนอื่น เนื่องจากเป้าหมายที่เด่นชัดของสถานศึกษา คือ การพัฒนาคนซึ่งต้องมุ่งพัฒนาทั้งผู้สอนและผู้เรียน เพราะหากบุคคลได้รับการพัฒนาก็ย่อมเชื่อได้ว่าสถานศึกษาย่อมบรรลุถึงประสิทธิผลได้ ชินภัทร ภูมิรัตน์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา เรื่องโครงการวิจัยสารสนเทศเพื่อการติดตามและพัฒนาคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณภาพผลผลิตทางการศึกษา ได้แก่ สัดส่วนครูที่มีวุฒิปริญญาตรี ส่งผลในทางบวกต่อคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน , ความเพียงพอของอุปกรณ์ , จำนวนครุภัณฑ์ของโรงเรียน ส่งผลในทางบวกต่อคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไพรัช มณีโชติ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษากับคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษาตามทฤษฎะผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จากผลการวิจัย กล่าวว่า การพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการ เช่น สัดส่วนของครูต่อนักเรียน ความพร้อมของวัสดุครุภัณฑ์ การพัฒนาครูในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวก็สอดคล้องกับกิจกรรมการดำเนินงานของโครงการยกระดับคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก เกียรติศักดิ์ วงศ์รักไทย (2549) ได้ทำการศึกษากำหนดนโยบายโครงสร้างยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กไปปฏิบัติ กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านนากอกและโรงเรียนบ้านปางสากลุ่มโรงเรียนเวียงสา 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 1 พบว่า การขาดสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนเป็นปัญหาต่อการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก 2. กระบวนการบริหาร ซึ่งประกอบด้วย จำนวนครั้งที่บุคลากรภายนอกมาเฝ้าตรวจโรงเรียนใน 1 ปีการศึกษา จำนวนครั้งที่ผู้บริหารโรงเรียนนิเทศการสอนครูในโรงเรียน และโรงเรียนจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนใน 1 ปี จากการศึกษพบว่า โรงเรียนได้รับ

การนิเทศจากบุคลากรภายนอกจากปีละ 2 ครั้ง มาเป็นปีละ 3 ครั้ง มากขึ้น จากร้อยละ 13.30 เป็นร้อยละ 20.00 ผู้บริหารโรงเรียนนิเทศการสอนครูภายในโรงเรียนปีละ 5 ครั้ง เพิ่มขึ้น จากร้อยละ 30.00 เป็นร้อยละ 46.67 และโรงเรียนจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชนน้อยลง จากปีละ 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 53.33 เป็นร้อยละ 50.00 ซึ่งสอดคล้องกับ Steers (1977) ที่กล่าวว่า การนิเทศติดตาม ภายในสถานศึกษามีจุดมุ่งหมายสำคัญ เพื่อพัฒนาครู ช่วยเหลือครูให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานทุกด้าน เพื่อส่งผลให้เกิดคุณภาพ และประสิทธิผลในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ของบุคลากรในสถานศึกษา ปิยะธิดา ทองอร่าม (2545) พบว่า ปัจจัยที่สำคัญหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการศึกษา คือ การนิเทศติดตามผลการปฏิบัติงานของครู อาจารย์ในโรงเรียนโดยผู้บริหาร เป็นการกระตุ้นให้การดำเนินงานของโรงเรียนประสบผลสำเร็จ และเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการปฏิบัติงาน และ มุฮัมมัดดาอุด บิร่าหมาน (2545) พบว่า การนิเทศติดตามส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา จึงน่าจะเชื่อได้ว่าการนิเทศติดตามที่ดีน่าจะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ชินภัทร ภูมิรัตน์ (2542:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องโครงการวิจัยสารสนเทศเพื่อการติดตาม และพัฒนาคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพผลผลิตทางการศึกษา ได้แก่ จำนวนครั้งต่อปีที่ผู้บริหารได้ดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน ส่งผลในทางบวกต่อดัชนีคุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน , ผ่านกิจกรรมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และการนิเทศจากภายนอก ส่งผลในทางบวกต่อคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 14-49) ได้กล่าวถึงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในฯ ว่า ผู้บริหารควรให้การนิเทศ เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในเรื่องการจัดการเรียนการสอน การประเมินตนเอง และทักษะด้านต่าง ๆ โดยผู้บริหารอาจให้การนิเทศ หรือเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญมานิเทศ 3. ปัจจัยการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย การที่ครูนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน ครูมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร ครูมีความรู้เกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพครู และครูอุทิศตนเต็มที่เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียน จากการศึกษาพบว่า โดยภาพรวมครูนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนในระดับ มาก เพิ่มขึ้น จากร้อยละ 76.7 เป็นร้อยละ 86.67 ครูมีความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร โดยนำหลักสูตรของผู้อื่นมาดัดแปลงใช้มากขึ้น จากร้อยละ 76.67 เป็นร้อยละ 83.33 ครูมีความประพฤติและปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู และสามารถเป็นแบบอย่างให้กับผู้อื่นได้ เพิ่มขึ้น จากร้อยละ 10.00 เป็นร้อยละ 16.67 และครูอุทิศตนเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนในระดับ ร้อยละ (85.51 – 98.50) เพิ่มขึ้น จากร้อยละ 53.33 เป็นร้อยละ 60.00 ซึ่งสอดคล้องกับ

ชินภัทร ภูมิมรัตน์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องโครงการวิจัยสารสนเทศเพื่อการติดตาม และพัฒนาคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ปัจจัย ที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อคุณภาพผลผลิตทางการศึกษา ได้แก่ การอุทิศตนของครูและกิจกรรมที่ครูติดตามผลการเรียนของนักเรียนมีผลในทางบวกต่อคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สมโภชน์ หมั่นประเสริฐ (2546 : 83) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการนิเทศภายในกับประสิทธิผลของการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ในโรงเรียนเครือข่าย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า โรงเรียนเครือข่ายหลักสูตรสถานศึกษามีประสิทธิผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากทุกช่วงชั้น อาจเนื่องมาจากหน่วยงานต้นสังกัดยังได้จัดอบรมให้ผู้บริหารและครู มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำและการนำหลักสูตรไปใช้ รวมทั้งมีการ ติดตาม กำกับ นิเทศ การปฏิบัติงานในโรงเรียนเครือข่ายอย่างใกล้ชิด โอลิวา (Oliva, 1988 : 10) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาการจัดการหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ผู้บริหารและครูเป็นตัวจักรสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพ 4. กระบวนการเรียนการสอน ซึ่งประกอบด้วย ครูสามารถแก้ปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้ ครูติดตามผลการเรียนของนักเรียน จากการศึกษาค้นคว้า ครูมีความสามารถแก้ปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียนได้ทุกปัญหา คิดเป็นร้อยละ 50.00 ครูติดตามผลการเรียนของนักเรียน เกือบทุกครั้งที่พบ คิดเป็นร้อยละ 50.00 ซึ่งสอดคล้องกับชินภัทร ภูมิมรัตน์ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องโครงการวิจัยสารสนเทศเพื่อการติดตาม และพัฒนาคุณภาพโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อคุณภาพการศึกษา ได้แก่ สมรรถภาพ ในการแก้ปัญหาของครูเกี่ยวกับการเรียนการสอน ส่งผลโดยตรงในทางบวกต่อคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความถี่ของการติดตามผลการเรียนของนักเรียนส่งผลโดยตรงในทางบวกต่อคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543 : 4) กล่าวว่า ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของครู การจัดการชั้นเรียน การให้คำปรึกษาของครู มีผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษา ทิศนา แหมมณี (2545 : 17) กล่าวว่า อิทธิพลของครูผู้สอนมีผลต่อการจัดการเรียนการสอนจะส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน นักเรียนจึงเรียนรู้ด้วยความสุข และกิจกรรมการยกระดับคุณภาพการศึกษา จากการศึกษาค้นคว้า โรงเรียนให้ความสำคัญกับกิจกรรม เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาเรียงลำดับความสำคัญดังนี้ การสอนซ่อมเสริม ศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคล วิเคราะห์ปัญหา กิจกรรมรักการอ่าน ยกย่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาษาไทยวันละคำ อบรมพัฒนาบุคลากร

2. ปัญหาการยกระดับคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2551 - 2552 ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก อำเภอนครไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 พบว่าโรงเรียนประสบกับปัญหาที่สำคัญ คือ ครูไม่ครบชั้น ขาดงบประมาณ ขาดสื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ อาคารสถานที่ไม่เหมาะสม กิจกรรมมาก ครูมีภาระงานมาก ครูไม่มีความถนัดในวิชาที่สอน การบริหารไม่มีคุณภาพ นักเรียนขาดโอกาสการเรียนรู้เสริม ผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลบุตร และนักเรียนใช้เวลาว่างช่วยผู้ปกครองหากิน ตามลำดับ ซึ่งตอบสนองจุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า ข้อที่ 2

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยศึกษาค้นคว้าไปใช้
 - 1.1 สถานศึกษาควรดำเนินการฝึกอบรมให้ความรู้กับครูเพื่อแก้ปัญหาครูขาดแคลนเพื่อเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนต่อไป
 - 1.2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กต่อไป
 - 1.3 กระทรวงศึกษาธิการ ควรวางแผนพัฒนาช่วยเหลือโรงเรียนประถมขนาดเล็กต่อไป
2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัย
 - 2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยของการยกระดับคุณภาพการศึกษาที่มีผลต่อการยกระดับคุณภาพของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก
 - 2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบการบริหารการศึกษาสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ที่ประสบความสำเร็จ
 - 2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบการประสานความร่วมมือในการช่วยเหลือการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการและยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก